

Visserscafés in de jaren zestig te Oostende

Schipper op rust Eddy Serie beschrijft al vijf afleveringen lang het uitgangsleven te Oostende zoals het door de vissers beleefd werd in de jaren zestig van vorige eeuw. Vandaag presenteren we u het slotstuk.

V. Nog eentje, om het af te leren

Nog op de grenzen van het Visserskwartier vindt men enkele cafés die veel vissers aantrekken zoals Cafédancing **De Rembrand** in de Brabantstraat, waar cafébaas Valere en zijn jonge mooie dienststers ons graag zien komen. Net zoals op het Hazegras (dat we in een vorig stuk beschreven) vind je er mooie meisjes die lief vragen of ze iets met je mogen meedrinken. Die meisjes moeten enigszins diplomatisch te werk gaan, want er komen ook veel Zeemachtmatrozen en de meisjes moeten hun aandacht verdelen over de toch wel rivaliserende visserij en de zeemacht. Naar Cafédancing **Royal** in de Witte Nonnenstraat trekken veel Oostendenaars en ook vissers. Uitbaatster Sonja is een dochter van Valere van de Rembrand, haar man is taxichauffeur. Op zaterdagavond wordt er door alle aanwezigen steevast 'La Bamba' gedanst. Ik dans er graag met mijn favoriete meisje op het Italiaanse 'Roberta' van Peppino Di Capri, een song die ik nog van in de **Zephyr** ken.

Net zoals in de Rembrand vind je in de Royal overtrokken zetels, zitjes en barkrukjes. Het zijn goed doordachte interieurs die deze cafédancings de look van een bar geven. Zoals overal staat ook hier een mooie jukebox te blinken met daarin de nieuwste platen naast de 'goeie ouwe'.

Café **Shamrock** in de Hofstraat is een jongerencafé waar ook visserij gaat en het is het favoriete café van kustvisser en schipper-reder Lucien Desmit. De Shamrock heeft de plaats ingenomen van het jongerencafé met de naam 'bij de Krommen' dat zich tot in de late jaren vijftig in de Cirkelstraat bevond. Er komen veel kids die nog niet de wettige leeftijd hebben om op café te mogen gaan.

Café **Toulouse** wordt net zoals het Café van **Frans Lams** op het Oude Mijplein uitgebaat door vissersgezinnen. Het zijn stamcafés voor oudere vissers en andere Oostendenaars. Cafédancing **Sinjoorke** op de Nieuwpoortse Steenweg te Mariakerke is een tijd lang 'the place to be'. Heel Oostende trekt er naartoe en wij, vissers, doen dat evenzeer. Het is een gezellige kleine dancing die op zaterdagavond steevast bomvol jong volk zit. Vandaag is daar het Chinees restaurant Ocean City.

Montmartre

Het Montmartrekwartier, met de Langestraat in de hoofdrol, trekt veel jonge vissers aan. Het uitgangsleven begint doorgaans in de vooravond in de cafés van het Visserskwartier, wat later trekt men dan naar de Langestraat en omgeving en tegen de ochtend zijn er velen die ter afsluiting weer naar het Visserskwartier gaan.

Café **Saint Tropez** in de Madridstraat is een kleine gezellige zaak met Zuid-Franse smaak ingericht. Jonge vissers gaan er af en toe naartoe omdat je er meisjes treft die je niet in het Visserskwartier ontmoet.

Tijd voor een anekdote. Als achttienjarige ga ik met een drietal andere vissers op stap. Het is zondagmiddag en we trekken we naar de Saint Tropez. Daar zitten vier jonge meisjes en we kiezen er elk een uit om te dansen. IJslandvisser (later IJslandkapitein) Romeo Rau, een jaar of twintig, is erbij (we kennen elkaar van in de Visserijschool John Bauwens) en het is liefde op het eerste zicht met het meisje waarmee hij danst. Van dan af zijn ze niet meer te scheiden. Het meisje heeft totaal geen banden met visserij te maken. Romeo en zij worden echtelieden. Ze worden de ouders van Romeo Rau, thans uitbater van de befaamde viswinkel Jens op de Nieuwpoortse Visserskaai. Cafédancing **Turf** ligt schuin over de Saint Tropez, op de hoek van de Hertstraat. Een volkstrekker voor een publiek van dertigers en veertigers, maar ook daar vind je veel vissers. Men danst er in gedempt rood licht waarna je dicht tegen elkaar in de zachte zetels gaat zitten. Uitbater Roland is een echte Oostendenaar, alom bekend als homoseksueel.

De dancings in de Langestraat waar in de jaren zestig veel visserij naartoe trekt zijn de **Venus**, **Stop**, **Djinn** en **Van's**. Op de Boulevard Van Iseghem is het de **La Coupolle** en op de Zeedijk, voorbij het Kursaal is er nog de dancing **Versailles**.

Djinn.

Op de hoek van de Vlaanderenstraat en de Ensorgalerij bevindt zich in de jaren zestig het hotel **King George**. Op de bovenste verdieping is er de grote danszaal **The Flemish Inn** waar de Engelse zangeres Sheena Scott dagelijks optreedt. Het zit er vol Engelse toeristen, maar ook de Oostendenaars toeven er graag en de vissers vanzelfsprekend evenzeer.

Zeden & gewoonten

We drinken bijna uitsluitend pils. Hoeveel? Laat ons eerlijk zijn. Bij ons, jonge vissers staat er geen maat op en overal waar een groep vissers binnenkomt is er ambiance: feest, dans, muziek, geflirt! Als we een uur of tien uitgaan, hebben we toch wel dertig, veertig glazen gedronken. Dan is men niet meer nuchter. Tegen de ochtend beginnen we ferm dronken te worden.

Dat is niet alle zaterdagavonden het geval, want soms gaat de jonge visser ook uit met een meisje en dan consumeert hij heel wat minder alcohol of zelfs geen. Ook wie verkering heeft of gehuwd is, en met de vrouw op stap gaat, drinkt heel wat minder.

Het gebeurt wel eens dat er vechtpartijen ontstaan. Dat gebeurt minder tussen vissers onderling dan wel met andere gasten. Zo herinner ik me tussen 1960 en 1968 vier straatgevechten waaraan ik deelgenomen heb en twee vechtpartijen in een café. Mijn eerste straatgevecht dateert van 1962. Ik ben zeventien. Van sortie met vier vissers komen we op de Vismarkt vier andere jonge gasten tegen en er ontstaat een ruzie die uitloopt in een gevecht. Geen erg, de volgende jaren blijven we bevriend met die jongens.

Enkele jaren later is het weer van dat. Op het kruispunt van de Langestraat en de Christinastraat gaan zeven vissers op de vuist met een tiental Franssprekende jongeren. Dat gaat door tot in de nabijgelegen dancing Van's wanneer een paar tegenstrevers er binnenvluchten achtervolgd door enkelen der onzen. Een jaartje later vechten we in de Madridstraat met een vijftal vissers tegen vijf Zeemachtmatrozen.

In 1965, ik ben twintig, sta ik tegenover een dertigjarige IJsland-

King George.

visser die pas uit de gevangenis komt. De ruzie ontstaat in café **Docksy** waar hij me kleineert en ik hem, om de eer te redden, een vuistslag toedien. Hij vraagt me mee naar buiten en omdat ik niet laf wil zijn, ga ik daarop in. We slaan elkaar tot hij zegt: 'We zullen zeker maar stoppen'. We zijn dan de Docksy weer binnengestapt waar we samen enkele pinten dronken op de goede afloop en de *match nul*. We kennen elkaar niet en ik weet niet dat hij bekend staat als een messenvechter, maar de daaropvolgende dag weet heel het Visserskwartier het: 'Eddy Serie heeft vannacht gevochten tegen de grootste messenvechter van Oostende'. Als mijn vader thuiskomt uit zijn stamcafé zit het er bovenarms op. 'Vecht nooit meer voor je eer, want je zult erdoor in de bak belanden'. Ik hou de rest van mijn leven die wijze raad in gedachten.

Samen met mijn vaarmaat Maurice Zanders vechten we tegen vijf jongens die ons uitdagen in café Santa Maria. Zonder iets te zeggen zetten we de pinten van tafel. We nemen die tafel onderaan vast en werpen hem naar de vijf. Dan breekt het gevecht los en het stopt als de vijf naar buiten lopen.

In Leffinge, in een café met grote achterzaal, vechten we tijdens de plaatselijke kermis met negen jonge vissers tegen een twintigtal jonge autochtonen en krijgen we een pak rammel. Er was voordien een kleine discussie met de cafébaas ontstaan waar ikzelf niet aan deelnam. Hoe dan ook, wij moeten buiten en de cafébaas grijpt mij van achteren bij het haar, waarop al zijn jonge klanten, een twintigtal, ons overvallen. Wij laten ons niet doen, raken buiten terwijl men ons schopt en slaat. Buiten dagen mijn vrienden die gasten uit. Ze sluiten de deur. Dan zetten mijn vrienden hun voet tegen alle fietsen die tegen de muur gevel staan. Vol schrik bekijkt de plaatselijke jeugd onze wraakactie. Niemand durft zich te roeren.

We laten onze kwetsuren en gehavende kledij verzorgen in een café aan de andere kant van de brug, dat wordt uitgebaat door oud-visser **Eugene Grisson**. Zijn drie dochters, waar we

Venus.

eerder in de avond mee gedanst hebben, verzorgen ons vooraleer we met twee taxi's terug naar het Visserskwartier rijden. Voor het instappen zien we de gendarmen die aan de overkant van de brug de schade komen opmeten.

Enkele jaren later zijn we, een vijftal jonge vissers, met de auto op toer. We bezoeken toevallig datzelfde café in Leffinge. De cafébaas is alleen, hij herkent me en ik zie hem trillen van angst. Ik glimlach, zeg niets, we drinken onze pinten leeg en rijden weer weg.

Later koopt mijn vriend en kunstenaar Jan De Lee dat huis in Leffinge en gaat er wonen en werken. Ik had Jan leren kennen in café **Docksy** (nu Zeezotje) op het Vissersplein. Jan was ook afkomstig uit het Visserskwartier. Zijn vader was er architect. En Jan wordt kunstenaar en blijft geboeid door de zee en het vissersleven. Hij bezoekt vissercafés om er inspiratie op te doen. In Leffinge ga ik nog enkele keren bij hem op bezoek wanneer we de trofee van de 'Het Waakzame Hondenwacht' bestellen, een beeldje dat hij ontwerpt.^(*)

Al bij al zijn die vechtpartijen niet erg, ze verlopen sportief en de kwetsuren vallen best mee. Behalve dan die ene keer dat ik in de **Stop**, in de Langestraat, een gebroken bierglas in mijn gezicht geworpen krijg door een kleine Marokkaan. De kelners moeten ons scheiden. Thuisgekomen rijd ik met mijn moeder per taxi naar de spoedafdeling waar mijn wonden midden in de nacht genaaid worden. Er zijn dan niet veel Marokkanen in Oostende en mijn Algerijnse vrienden uit de Docksy zeggen me dat ze hem kennen. De dagen nadien schelden ze hem de huid vol omwille van zijn laffe daad.

De jaren van verstand

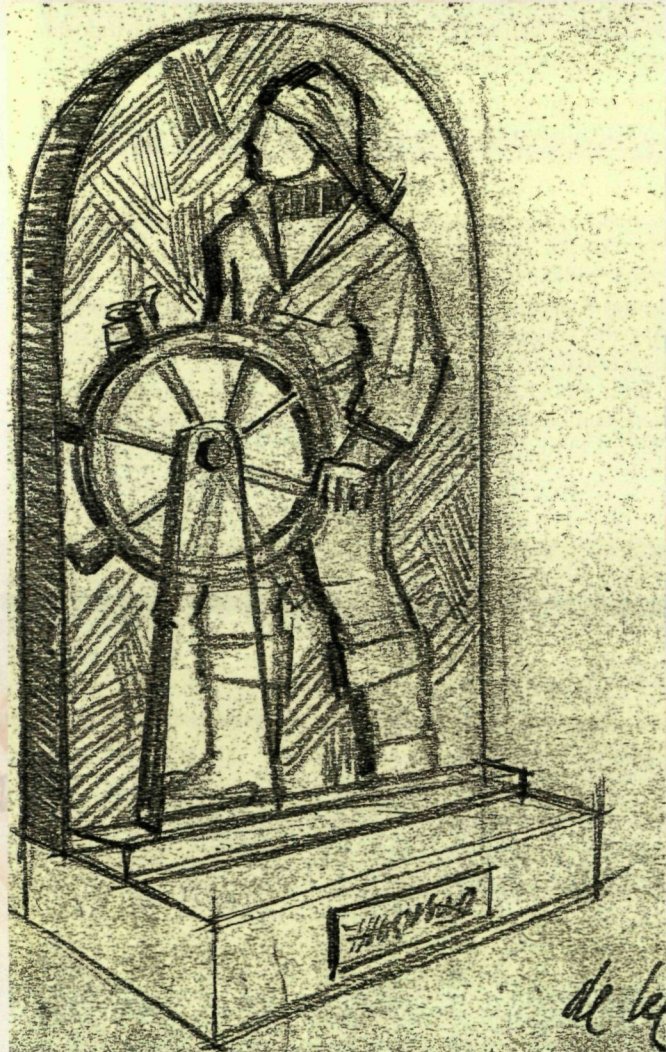
Het is niet dat ik trots ben op dat uitgangseven uit de jaren zestig, maar er was geen ontkomen aan. Als ik dat alles onverbloemd neergeschreven heb, is dat omdat het die waarheid zou bewaard worden. Ik heb toen overigens tientallen vrienden voor het leven gemaakt.

In september 1969, op 24-jarige leeftijd, word ik schipper van de O.628, en mijn levensstijl verandert. De sixties lopen op hun einde. Wanneer ik schipper wordt zijn veel vrienden al getrouwd ook mijn vroegere vriendinnen zijn al getrouwd. Ik trek er dan alleen op uit. Het is niet evident om als schipper uit te gaan met de eigen matrozen, want dat levert alleen maar discussies op, zeker als er gedronken wordt. De verantwoordelijkheid (geld verdienen, veiligheid, goede bemanning houden, schip en motor verzorgen) laat geen losbandigheid meer toe. Als schipper verandert je levensstijl, de periode van een zorgeloze jeugd wordt afgesloten. Wat blijft zijn de herinneringen.

Eddy Serie

(Slot)

(*) Op rijpere leeftijd was Eddy Serie in Oostende gedurende een aantal jaren, samen met Lucien Desomer en Ivan Fonteyne medeorganisator van succesrijke Vissersfeesten, een avond waarop gegeten, gedronken en gedanst werd. Het feest werd voor het eerst georganiseerd in de vroege jaren negentig en kende elf opeenvolgende afleveringen. Op die avonden werden telkens ook vissers en personaliteiten met trofeeën bedacht die 'de Waakzame Hondenwacht' uitbeelden, in de volksmond ook wel 'de stijve lukwacht' genoemd, naar de ochtendirectie die 's mans deel kan zijn op dat uur van de dag.

Kunstenaar Jan De Lee ontwierp het beeldje dat 'de waakzame hondenwacht' genoemd werd, een trofee die jaarlijks vanuit de visserij aan verdienstelijke personen toegekend werd.